

og en af hans Grunde var den, at det vilde blive en kolossal Subvention til det forenede Dampskibsselskab. Ja, hvorfor skulde den nu blive kolossal? Saaledes som jeg har tænkt mig det, skulde Transportpræmien, som jeg vil kalde det for at udtrykke mig kort, uden at man derfor skal binde sig for meget til Ordet, ydes i Forhold til den overførte Varemængde, netop for at man derigennem kan holde Konkurrencen mellem de private Selskaber vedlige, saaledes at de saa Interesse i at gøre det saa godt som muligt og samle saa meget som muligt paa deres Route. Men naar man saaledes vil knytte Understøttelsen til den overførte Varemængde, har man ogsaa derigennem Midlerne til at forhindre, at den bliver kolossal. Man kan saa omtrent regne ud i Forvejen, hvor meget det drejer sig om, naar man først er paa det rene med, hvor meget man vil give som Vederlag for de Forbedringer i Trafikken, som Regeringen vil betinge sig. Det er jo ganske vist, at det forenede Dampskibsselskab — hvis det da overhovedet kommer med her ind under, og det anser jeg ganske vist for givet, hvis Sagen skal realiseres — selvfølgelig vil komme til at oppebære en stor Del af Understøttelsen, fordi det vil komme til at overføre den større Del af Værdierne til England, men deri ser jeg heller ikke nogen Uretfærdighed. Der har jo i det hele taget under disse Forhandlinger været ikke saa lidt Antipati fremme mod det forenede Dampskibsselskab. Grundene, hvorpaa denne Antipati støtter sig, ere jo kun delvis komne frem, men klart er det, at den er til Stede. For mit eget Vedkommende stiller Sagen sig saaledes, at det forenede Dampskibsselskab er et Selskab, der jo ledes med stor Dygtighed og Energi, og netop derigennem har Selskabet vokset sig op, saaledes som det har, saa at det nu kan vise sit Kontorflag, ved Siden af det danske Flag, da, i saa godt som alle Havne hele Verden over. Men netop denne Energi har naturligvis medført ikke saa lidt Hensynsløshed. Da her er da en af de Ting, man ganske sikkert kan bebrejde det forenede Dampskibsselskab, nemlig den Voldsomhed, hvormed Selskabet har konkurreret med andre Selskaber og søgt at trænge dem ud af Tarten. Ja, det erkender jeg, men jeg vil dog til de ærede Herrer, der synes, at det er saa slemt,

kun sige: dette: Bliver denne Handling, ved Voldsomhed og ved Nedsættelse af Fragten at konkurrere andre Selskaber ud af deres Linier, bliver den da rigtigere og bedre, fordi det er Staten, der gør det? Det forstaar jeg ikke. Er det saa forkasteligt, at det forenede Dampskibsselskab har gjort det, er da ikke den Affære lige saa forkastelig, naar det er Staten, der gør det? Seg vil sige, er den ikke mere forkastelig? Og dog alligevel tror jeg, at det i Virkeligheden er dette Forhold, der har gjort, at Antipatien er saa stor mod dette Selskab. For man kan jo dog vel ikke for Alvor bebrejde dette Selskab, at det gerne vil tjene paa sine Fragter. Kunde man endda sige: Ja, Selskabet tjener umaadelige Summer, se bare alt, hvad det har givet i Udbytte, det har givet et storartet Udbytte, i de senere Aar. Men det er jo slet ikke Tilfældet. Det forenede Dampskibsselskab har givet saa ringe Udbytte, at det i Virkeligheden ikke faar den Kapital, som er anbragt i Selskabets Virksomhed, forrentet, som det burde saa. Det burde kunne faa mere Udbytte end en middelmaadig Rente, naar der samtidig henses til den Risiko, der altid er forbunden med en slig Virksomhed. Det kan man ikke sige; der kan overhovedet ikke gøres nogen Bebrejdelse mod Selskabet, for at det vil søge at indvinde Fortjeneste; thi ganske det samme vil Landbruget naturligvis gøre og bør det naturligvis gøre, og det vil enhver gøre, der overhovedet har med en Forretning at bestille. Men kunde man endda sige, at det har brugt Midler for at søge at faa denne Fragt særlig høj for Landbrugets Vedkommende og lav paa andre Steder, ja, saa var det endda noget; men det kan man ikke sige, thi der er ingen Grund til at sige det, vil jeg bestemt paastaa. Men det er netop noget af det, man kan forhandle senere, og som nærmere kan paavises ved en Forhandling med Finansudvalget. Det er lidt vanskeligt at saa det Spørgsmaal fuldstændig dokumenteret her i Salen, om de Fragter, som det forenede Dampskibsselskab har taget, have været rimelige og billige. Ved Siden deraf er det aldeles sikkert, at det forenede Dampskibsselskab helt igennem har været villigt til at træde hjælpende til under ekstraordinære Forhold. Det har Selskabet gjort med Dre flere Gange, navnlig ogsaa hvor det gjaldt Land-